

Lotta Bångens, EEF - EnergiEffektiviseringsFöretagen, Vita certifikat

<http://www.eef.se/>

EnergiEffektiviseringsFöretagen-EEF är ett nätverk av företag som säljer energieffektivisering. Medlemsföretagen arbetar inom branscherna belysning, solskydd, ventilation, tryckluft, värme, isolering, kyla, styr- och reglerteknik, elinstallationer, energitjänster och VVS. Man är konsulter, installatörer, tillverkare, återförsäljare, entreprenörer och energitjänsteföretag.

Vita certifikat fungerar ungefär på samma sätt som de gröna certifikaten (elcertifikaten). Staten "beställer" förnybar produktion (gröna certifikat) eller minskad energianvändning (vita certifikat) av branschen. Energibolagen ska varje år ha ett visst antal certifikat som motsvarar en bestämd andel av deras energiförsäljning. Varje certifikat motsvarar ett visst antal kilowattimmar (kWh): producerade eller sparade. Vita certifikat kan fungera med eller utan en marknad. Med vita certifikat utför bolagen åtgärder hos sina kunder eller köper certifikat från ett annat bolag (om det finns en marknad).

Varför ska vi införa vita certifikat just nu? Energieffektiviseringsdirektivet (EED) kräver att alla EU:s medlemsländer ska införa någon form av vita certifikat. Det är en del i att EU ska klara målet för energieffektivisering. Idag ser det inte ut som att målet kommer att nås. IEA (International Energy Agency) har kommit fram till att energieffektivisering är det främsta bränslet, energieffektivisering är en förutsättning för att man ska kunna nå klimatmålen och är den enskilt största åtgärden. EED anger att den energieffektivisering som ska uppnås med de vita certifikaten ska motsvara 1,5 procent av den sålda energin varje år. Som ett alternativ kan enskilda medlemsstater välja att använda andra politiska styrmedel (policyåtgärder) för att erhålla motsvarande resultat. De medlemsstater som väljer andra politiska styrmedel måste kunna visa att dessa fått minst en lika stor effekt som skulle ha uppnåtts med vita certifikat. Sverige har valt andra politiska styrmedel bl.a. energiskatter. En diskussion pågår med EU om dessa styrmedel är tillräckliga.

Det finns olika sätt att räkna ihop de kWh:ar som motsvarar ett certifikat. En del länder räknar på varje åtgärd, andra, som t.ex. Danmark, har upprättat en katalog med standardåtgärder. Enligt Dansk Energi har certifikaten förändrat bolagens syn på energieffektivisering. Från att tidigare bara ha sålt energi tar nu försäljning av energieffektivisering över en större och större andel av bolagens intäkter.

Även Frankrike har infört vita certifikat. Man har infört en ny enhet "Cumac" som motsvarar "kWh per år * åtgärdens livslängd". Frankrike har uppnått sina energieffektiviseringsmål i förtid. I Storbritannien har man kombinerat de vita certifikaten med andra åtgärder av socialpolitisk natur såsom renovering av dåliga bostäder. Vita certifikat finns även i Polen, USA, Australien, Kanada, Sydkorea och Kina.

Invändningar mot de vita certifikaten har varit att: energibolagen inte kan energieffektivisera (de vill sälja energi), energibolagen vill inte energieffektivisera, det går inte att räkna på besparingar, att det blir höga administrativa kostnader, att vi i Sverige redan har gjort det som går att göra, samt att man bara plockar lågt hängande frukter (det som är lättast att göra). Invändningen att vi i Sverige har gjort mycket stämmer inte. Vi har gjort mycket men det finns många lönsamma åtgärder kvar. Att bara lågt hängande frukter skulle plockas kan förhindras om systemet utformas på ett smart sätt. Möjliga fördelar med de vita certifikaten är att: de säkerställer att energieffektiviseringen verkligen blir av

dvs. att något verkligen händer, de ligger utanför statsbudgeten, samt att de kan förändra energibolagens affärsmodeller så att man får maximal kundnytta till ett så lågt pris som möjligt.

De vita certifikaten blir en inkörsport till att verkligen sätta igång med energieffektivisering.

För införandet av vita certifikat i Sverige krävs att man sätter upp ett nytt mål för energi-effektivisering (eftersom vi i princip redan uppfyllt det mål vi har idag). Man måste även fundera på om det ska finnas en koppling till de gröna certifikaten (elcertifikaten)? Ska man rikta in sig på någon särskild del av samhället som t.ex. industrin där det idag saknas styrmedel? Eller ska man inrikta sig mot miljonprogrammet, byggnader och bostäder? En hög tekniknivå är viktigt för att uppmuntra till teknisk utveckling och utmana leverantörerna av energieffektivisering till att driva på utvecklingen.

Ett exempel ges på vad det kostar att inte följa de uppställda energikraven: I Hammarby sjöstad var målet att lägenheterna skulle ha ett energibehov på 100 kWh per kvadratmeter och år men resultatet blev att man bara uppnådde 140 kWh per kvadratmeter och år och att den sämsta byggnaden bara nådde 220 kWh per kvadratmeter och år. För en lägenhet i den sämsta byggnaden betyder detta en extra energikostnad på 780 000 kr vid en livslängd på 50 år, 3 procent kalkylränta och 4 procents årlig energiprisutveckling.